

4 במאי 2025

ו' אייר תשפ"ה

לכבוד

ח"כ משה רוט
ח"כ אמיר אוחנה
יו"ר ועדת האתיקה
יו"ר הכנסת
כנסת ישראל

הנדון: דרישה לקיים דיון בהעדרויות חברי הכנסת – הפרות חוזרות ונשנות ח"כ אריה דרעי

אני מתכבדת לפנות אליכם בשם חדו"ש - לחופש דת ושוויון בדרישה לפעול בהתאם לחובתכם לפי סעיף 13ד לחוק חסינות חברי הכנסת, זכויותיהם וחובותיהם, תשי"א-1951 (להלן: "החוק") לדון בסוגיית ההעדרויות של חברי הכנסת בכל אחד מהכנסים במושבים של הכנסת ה-25, בעיקר לאור הימנעותו הקיצונית, השיטתית והמתמשכת של ח"כ הרב אריה דרעי מלעמוד בחובות החלות עליו כחלק מתפקידו כחבר הכנסת ועבורן הוא מקבל שכר, יועצים והטבות במימון המדינה, והכל כמפורט להלן.

1. ח"כ אריה דרעי, משמש כחבר כנסת מזה שנים רבות. בכנסת ה-25 הוא מכהן מיום הקמתה, תקופה קצרה כשר ולאחר שקבע שוב בית המשפט כי אין הוא ראוי לכהן כשר, הוא משמש כחבר הכנסת מן המניין.

2. למרות האמור לעיל, ח"כ דרעי אינו עובד כחבר כנסת, תוך התעלמות גמורה מחובות הנוכחות וההשתתפות המוטלות עליו כחבר כנסת. מתחקיר אתר החדשות "שקוף" עולה כי מתחילת הכנסת ה-25 הניח ח"כ דרעי על שולחן הכנסת הצעת חוק אחת בלבד ואף אותה לא טרח להציג במליאה ולא טרח להגיע לדיון בוועדת הכנסת שדנה בה; הוא עלה לנאום על דוכן הכנסת מתחילת כהונתה של הכנסת שלוש פעמים בלבד; לא הגיש אף שאילתא - לא דחופה ולא רגילה; הוא אינו חבר באף אחת מוועדות הכנסת ולא השתתף ולו בדיון אחד בוועדה מוועדותיה.
ראו כתבתו של שבי גטניו מיום 27.4.25.

רצ"ב.

3. ב"כללי אתיקה לחברי הכנסת" נקבע בסעיף 3 כי:

"חבר הכנסת יקדיש למילוי תפקידו כחבר הכנסת את כל הזמן הדרוש לכך, ויבכר בזמן הזה את מילוי תפקידו על פני כל עיסוק אחר."

4. כן נכתב בס' 1א כי:

"חבר הכנסת -

...

(4) ישמור על כבוד הכנסת וכבוד חבריה, יהיה מסור למילוי תפקידיו בכנסת, ינהג בדרך ההולמת את מעמדו כחבר הכנסת ויעשה לטיפוח אמון הציבור בכנסת; ובסעיף 2 :

"חבר הכנסת ישמור על כבוד הכנסת וכבוד חבריה, ינהג בדרך ההולמת את מעמדו ואת חובותיו כחבר הכנסת, ויימנע משימוש בלתי ראוי בחסינויותיו ובזכויותיו כחבר הכנסת."

ההדגשות שלי. י.ס.

5. בחוק חסינות חברי הכנסת, נקבעו סמכויות לוועדת האתיקה של הכנסת, בהן, בין היתר הסמכות להטיל סנקציות על חבר כנסת, אשר אינו ממלא את חובותיו או פועל באופן שאינו תואם את תפקידו כחבר הכנסת.

6. לעניין היקף עבודתם של חברי כנסת נקבע בחוק קריטריון "כמותי", שעניינו השתתפות בישיבות הכנסת. אין בכך כדי לומר, שהשתתפות בישיבות ממצה את תפקידו של חבר הכנסת, ברי כי חבר כנסת נדרש להיות "מסור למילוי תפקידו" ובכלל זה לממש הלכה למעשה את ליבת התפקיד, להציע הצעות חוק, להעלות שאילתות, לנאום במליאה, להשתתף בדיוני הוועדות – לגבי כל אלה, יכולות להיות הערכות שונות של היקף וטיב עבודתו של חבר כנסת ועל כן לא נדרש החוק לבחינה דקדקנית והשאיף לשיקול דעתה של ועדת האתיקה. עם זאת, ועוד בטרם נגיע לבדיקת איכות והקף, קובע חוק החסינות באופן דקדקני מינימום השתתפות בישיבות הכנסת, אשר מתחת לו תיידרש ועדת האתיקה לבחון הטלת סנקציות. המינימום נקבע בס' 13ד(א) כאמור :

"חבר הכנסת שעשה אחת מאלה יהיה נתון לשיפוט של ועדת האתיקה של חברי הכנסת:

...

- (2) נעדר מישיבות הכנסת, ללא הסבר סביר –
- (א) תקופה רצופה של חדשים או יותר, ולעניין זה לא יובאו ימי הפגרה בחשבון; או
- (ב) שליש או יותר מכלל ימי הישיבות שקיימה הכנסת בכנס פלוני, ואולם –
- (1) אם הוא סגן שר – שתי חמישיות או יותר מכלל ימי הישיבות כאמור;
- (2) אם הוא שר – מחצית או יותר מכלל ימי הישיבות כאמור."

7. נזכיר, ישיבות הכנסת מתקיימות רק שלושה ימים בשבוע, במהלך כנס החורף וכנס הקיץ, אשר שניהם יחד מהווים מושב אחד של הכנסת. במושב החורף מתקיימים כ-65 ימי ישיבות ובמושב הקיץ כ-35 ימי ישיבות – כלומר, חבר הכנסת נדרש להשתתף בכמאה ימי ישיבות בשנה בלבד.

8. למרות האמור לעיל, לא יוטלו סנקציות על חבר כנסת, אלא אם נעדר משליש או יותר מימי הישיבות כאמור, בכל כנס של מושב הכנסת. יצוין, שועדת האתיקה החליטה כי לצורך בדיקת הנוכחות יסתפקו בכך שחבר הכנסת נכח במשכן הכנסת במהלך היום בו מתקיימת ישיבה כאמור, קרי מבלי לבחון האם נכח כלל במליאת הכנסת במהלך אותו יום, וכל שכן מבלי לבחון את משך השתתפותו בדיוני המליאה. מדובר אם כן בדרישת נוכחות מצומצמת מאד מאד.

9. ס"ק (2) לחוק קובע באופן ברור, כי החישוב יעשה **מדי כנס** – קרי בחינת היקף הנוכחות של חברי הכנסת יעשה מיד בתום כל אחד מהכנסים של כל אחד מהמושבים.

10. ואכן כך היה עד תום כהונתה של הכנסת ה-20. ועדת האתיקה פעלה כנדרש בחוק והתכנסה לאחר סיומו של כל כנס של מושב הכנסת, כדי לבחון את סוגיית העדרויותיהם של חברי הכנסת באותו כנס. מיד עם סיום כל כנס, הובאו נתוני ההשתתפות של כלל חברי הכנסת בפני הוועדה, זו פנתה לכל אחד מחברי הכנסת אשר לא עמד בתנאי המינימום וביקשה את תגובתו, קיימה דיון לגבי כל אחד מהמפירים – קיבלה או דחתה את הצדקותיהם, אם ניתנו ונתנה את החלטתה. ההחלטות לעניין ההעדרויות כאמור ניתנו בדרך כלל שלושה עד ארבעה חודשים לאחר סיום הכנס הנדון ולכל היותר שישה חודשים אחרי סיומו.

11. הכנסת ה-21 וה-22 נבחרו כזכור זו אחרי זו ולא הוקמו בהן ועדות אתיקה. בכנסת ה-23 הוקמה ועדת אתיקה, אולם כנסת זו התפזרה בתוך חודשים ספורים בלבד. בכנסת ה-24 סירבה מפלגת האופוזיציה הגדולה ביותר, הליכוד, לשלוח את נציגיה לוועדות הכנסת ובכך מנעה את הקמתה של ועדת האתיקה של הכנסת, אשר מחויבת לפעול בהרכב של 2 חברי קואליציה ו-2 חברי אופוזיציה.

12. הכנסת ה-25 הושבעה ביום 25.11.22, הוקמה בה ועדת אתיקה והחלטתה הראשונה ניתנה כבר ביום 28.2.23. למרות האמור לעיל, נמנעה ועדת האתיקה מלפעול בהתאם לתפקידה לעניין העדרויות חברי הכנסת. כנס החורף של המושב הראשון של הכנסת ה-25 הסתיים ביום 2.4.23 והתקיימו בו 62 ימי ישיבות אולם ועדת האתיקה לא התכנסה לדון בהעדרויות חברי הכנסת בעקבות כנס זה. הכנס השני של המושב הראשון הסתיים ביום 30.7.23, התקיימו בו 38 ימי ישיבות אולם ועדת האתיקה לא דנה בהעדרויות חברי הכנסת לאחר סיום מושב זה.

13. רק ביום 20.11.24, כמעט שנה ושמונה חודשים ממועד סיום הכנס הראשון ושנה וארבעה חודשים ממועד סיום הכנס השני, פרסמה ועדת האתיקה החלטה אחת שעניינה העדרויות חברי כנסת בשני המושבים יחדיו. ויודגש, מדובר בהחלטה שהתייחסה לשני כנסים ועל כן יש לראות בה שתי החלטות ומן הדין היה כי הוועדה תדון בכל אחד מהכנסים בנפרד ותיתן שתי החלטות נפרדות.

14. בהחלטותיה מיום 20.11.24 הצביעה הוועדה על כך שח"כ אריה דרעי לא עמד בחובות המינימום של נוכחות בישיבות הכנסת בכל אחד משני הכנסים הנדונים. הוועדה ציינה כי בכנס הראשון, במהלך

החודש וחצי בהם כיהן כשר, נעדר משיבה אחת מעל המותר ובשאר התקופה נעדר מ-8 ישיבות מעל המותר – זאת מבלי לפרט את מספר הישיבות בכל אחת מהתקופות.

15. לגבי הכנס השני, נכתב כי נעדר מ-8 ישיבות מעל המותר. נזכיר, מדובר בכנס בו התקיימו 38 ימי ישיבות בלבד, כך שמותר היה לחבר הכנסת להעדר מ-12 ימי ישיבות ללא הטלת סנקציות. ח"כ דרעי נעדר מ-20 ימי ישיבות – כלומר, הוא כלל לא שהה בכנסת ביותר ממחצית מימי הישיבות בהן הוא נדרש להשתתף כחלק בלתי נפרד מתפקידו.

16. למרות האמור לעיל, החליטה ועדת האתיקה של הכנסת לקבל החלטה המתייחסת לשני הכנסים גם יחד, והחליטה לשלול לח"כ דרעי שכר של שלושה ימים בלבד(!). הוועדה ציינה בין היתר, כי זו הפעם הראשונה מאז 2014 בה נעדר ח"כ דרעי מעבר למותר. מדובר בהטייה ובהטעייה, באשר מדובר בשתי תקופות נפרדות. גם אם ניתן לקבל את הצדקותיו לגבי ההעדויות הרבות בכנס הראשון, ודאי אין מקום להקלה כלשהי לגבי הכנס השני בו נכח ח"כ דרעי, כאמור, בפחות ממחצית ימי הישיבות – תוך הפרה שנייה ברצף את חובותיו כאמור.

17. ועדת האתיקה לא הסתפקה בכשל האמור והמשיכה להמנע מלפעול בהתאם לחובותיה וכלל לא דנה בהעדויות חברי הכנסת בכנס החורף של המושב השני של הכנסת, בכנס הקיץ של המושב השני ובכנס החורף של המושב השלישי - שלושה כנסים לגביהם כבר קיימים נתונים מלאים ולגביהם כבר היו צריכות להתקבל החלטות של ועדת האתיקה לגבי העדויות של חברי הכנסת.

18. האם יתכן כי קיים קשר בין המנעות הוועדה מלפעול בהתאם לחובותיה לבין העובדה כי עד יום 1 ביולי 2024 עמד בראש ועדת האתיקה ח"כ ינון אזולאי, ממפלגת ש"ס וכי מאז מכהן כיו"ר הוועדה ח"כ רוט ממפלגת יהדות התורה?

19. ממעקב אתר החדשות "שקוף" עולה כי בכנס החורף של המושב השני התקיימו 64 ימי ישיבות, מתוכם נרשמת נוכחות בכנסת של ח"כ דרעי ב-12 ימי ישיבות בלבד, קרי 19%; בכנס הקיץ של המושב השני התקיימו 32 ימי ישיבות, מתוכם נרשמה נוכחות של ח"כ דרעי בשלושה בלבד, קרי 10%; בכנס החורף של המושב השלישי, שהסתיים לפני פסח, התקיימו 69 ימי דיונים, מתוכם נרשמה נוכחות של ח"כ דרעי במשך ב-18 ימים, קרי 26% בלבד.

20. ויודגש, אין זאת כי הגעה ל-70% מימי הדיון מהווה סמן מספיק למילוי תפקידו של חבר הכנסת. ועדת האתיקה קבעה שוב ושוב, כי מצופה מחברי הכנסת להשתתף בכל ימי הדיונים וכי המינימום האמור מתייחס לסוגיית הסנקציות בלבד. יודגש עוד כי ועדת האתיקה קבעה פעמים רבות בעבר, כי פעילות פוליטית אינה מהווה הצדקה להעדרות מימי ישיבות, באשר לשם פעילות כאמור נקבעו ימי הישיבות רק בשלושה ימים בשבוע ורק בשמונה-תשעה חודשים במהלך השנה.

21. מכל האמור לעיל עולה, כי ח"כ דרעי אינו מכהן כחבר כנסת. הוא נוכח נפקד ועיקר קשריו עם הכנסת הם כלכליים: הוא מקבל ממנה משכורת מלאה על תפקיד שאין הוא ממלא. יתירה מזאת, הכנסת מממנת שלושה יועצים פרלמנטאריים, אשר אמורים לסייע בידי ח"כ דרעי בעבודתו כח"כ. אולם משלא מבוצעת כלל עבודה כאמור, הרי שיש להניח כי היועצים מקבלים שכר על עבודה אחרת, בניגוד לחוק. נזכיר גם כי הכנסת מממנת לח"כ דרעי רכב, שאף הוא משמש למטרות שאינן עבודתו הפרלמנטרית, בהעדר עבודה כאמור.

22. ח"כ דרעי טען, בין היתר, בתגובתו לוועדת האתיקה, כי הוא מכהן כיו"ר תנועה, שנדרש לנהל מו"מ קואליציוני. נזכיר, אין כל הקלות בחוק לראש מפלגה. אמנם חבר כנסת הוא נציג מפלגה, אולם השכר אותו הוא מקבל מהמדינה לא נועד כדי לממן את תפקידו כראש מפלגה. מיעוט הדרישות להשתתפות בעבודת הכנסת לוקחת בחשבון את עבודתו המפלגתית של חבר כנסת ואין בהיותו של חבר כנסת ראש מפלגה משום הצדקה להמנעות ביצוע עבודתו כאמור. לא למותר להזכיר, כי ברוב המפלגות יו"ר המפלגה מכהן כחבר כנסת ולמרות זאת הם ממלאים את תפקידיהם ולו במינימום הנדרש ואילו במפלגות בהן יו"ר המפלגה אינו מכהן כחבר כנסת, המפלגה היא שאחראית על מימון שכרו על פעולותיו כראש מפלגה כאמור.

23. בתגובתיו לתקשורת מרבה לציין ח"כ דרעי, כי הוא מכהן כמשקיף בקבינט. נציין, כי אפילו ראש הממשלה, אשר דרישות החוק באשר להשתתפות שלו בימי ישיבות בכנסת פחותות, השתתף בשעות מליאה שיעור כפול כמעט מזה של ח"כ דרעי. עוד נזכיר לעניין זה, כי ח"כ דרעי משמש כ"משקיף" בלבד משום שאינו רשאי לכהן כשר בממשלה וכי קיים ספק גדול באשר לתקינות המינוי כאמור ומכל מקום אין לראות בו כתפקיד ציבורי, ומכללא אין בו כדי להצדיק העדרות משיבות כנסת והמנעות מתפקוד כחבר הכנסת.

24. ויודגש, אופן תפקודו של ח"כ דרעי הינו ייחודי. אין ח"כ אחר, אשר נוהג באופן דומה או קרוב לזילות בה נוהג ח"כ דרעי בבית המחוקקים ובציבור. אמנם ועדת האתיקה הצביעה לא פעם על העדרויות בלתי מוצדקות, אשר חרגו מהמינימום הנדרש, אולם מעולם לא נרשם חריגות בהיקף כאמור, ברציפות ותוך הימנעות מוחלטת מעבודה כחבר כנסת. מעולם לא תועד ח"כ אשר באופן שיטתי וקבוע אינו ממלא ולו את ראשית חובותיו.

25. חוק החסינות קובע בסעיף 13 ד(ד) את הסנקציות שרשאית ועדת האתיקה להטיל על חבר הכנסת המפר את חובותיו כאמור:

"קבעה ועדת האתיקה, ברוב קולות של כל חברה, כי חבר הכנסת עבר על הוראות סעיף קטן (א), רשאית היא להטיל עליו אחת מאלה:

- (1) הערה;
- (2) אזהרה;
- (3) נויפה;
- (3א) נויפה חמורה;

... (ב3)

(5) שלילת שכר ותשלומים אחרים עבור תקופת היעדרות כאמור בסעיף קטן (א)(2) או שלילת שכר ותשלומים אחרים לתקופה שלא תעלה על שנה אחת בשל כל הפרה של הוראה אחרת של סעיף 13א; לענין זה, "תשלומים אחרים" – תשלומים על פי פרק ט' לחוק הכנסת, התשנ"ד-1994, ותשלומים מכוח חוק גמלאות לנושאי משרה ברשויות השלטון, התשכ"ט-1969.

26. באשר ח"כ דרעי מתעלם ומועל בחובותיו כחבר הכנסת באופן מתמשך וקיצוני ואינו ממלא כלל את תפקידיו כאמור מזה חמישה כנסים ברצף, חלה חובה על ועדת האתיקה להפעיל את מכלול סמכויותיה ולהטיל על ח"כ דרעי את הסנקציות החמורות ביותר הקבועות בס"ק (5) לעיל, קרי לשלול את שכרו למשך שנה וכן לשלול את ההטבות הכלכליות המשולמות בשל תפקידו ובכללן דרישה להשיב את הוצאות הרכב שהועמד לרשותו ואת שכרם של היועצים הפרלמנטאריים, אשר אמורים לסייע בעבודתו הפרלמנטארית אותה לא ביצע.

לאור כל האמור לעיל, הנך נדרש לכנס את ועדת האתיקה באופן מיידי ולפעול כאמור לעיל. באם לא תפעל הוועדה כאמור, בהתאם לחובותיה על פי חוק החסינות ותקנון הכנסת, נפעל בערוצים אחרים לעצירת ההפרה רבתי של החוק ושל חובת הנאמנות המוטלת על הכנסת וחבריה.

בכבוד רב,

ד"ר יפעת סולל, עו"ד

סמנכ"ל ויועצת משפטית

העתק: עו"ד שגית אפיק, היועצת המשפטית לכנסת

דרעי בכנסת ה-25: 14 שעות עבודה חודשיות בממוצע תמורת 1.4 מיליון ש"ח

27/04/2025 | שבי גטניו

שקוף

המילה חריג היא כנראה עדינה כדי לתאר את חוסר המעש הקיצוני של יו"ר ש"ס, אחד מ-120 חברי כנסת בלבד בפרלמנט הישראלי • מאז תחילת כהונת הכנסת ה-25 הוא כמעט לא הגיע למליאה, לא הגיש אף שאילתה, הצעה לסדר או השתתף בדיון ועדה אחד, והצעת החוק היחידה שהגיש עוד תקועה • ואיך מגדירים בעולם את תפקידו של מחוקק?

יו"ר מפלגת ש"ס אריה דרעי, אדם שהורשע פעמיים בעבירות שחיתות, מכהן בכנסת ה-25 מיומה הראשון. דרעי הוא מקרה חריג וקיצוני של אדם שקיבל לידייו את המנדט מהציבור ואת האחריות לתפקיד של חבר בבית המחוקקים, אך לא עשה אפילו מחצית מחובתו החוקית כלפי האזרחים שבחרו בו. כפי שמראים נתוני "שקוף" לאורך השנים, וגם כעת בסיכום תקופת כהונת הכנסת ה-25 עד כה, דרעי מתאפיין כמעט באפס עשייה פרלמנטרית.

מאז תחילת כהונת הכנסת הנוכחית בנובמבר 2022 קיבל דרעי 30 משכורות על עבודתו כח"כ, בסכום כולל של יותר מ-1.4 מיליון שקלים. אבל אין זה נוגע רק למשכורת השמנה של דרעי, משכורת שהוא מקבל מבלי לעבוד כמעט בפרלמנט, אלא גם לעובדה שכמו כל חבר כנסת אחר דרעי מעסיק מהכסף שלנו גם שלושה יועצים פרלמנטריים המקבלים משכורות במקביל אליו.

על פי חישוב השכר הנמוך ביותר של יועץ פרלמנטרי ללא תואר וללא שנות ותק, על העסקת שלושת יועציו של ח"כ דרעי בזבז הציבור עוד סכום (מינימום) של 1.1 מיליון ש"ח.

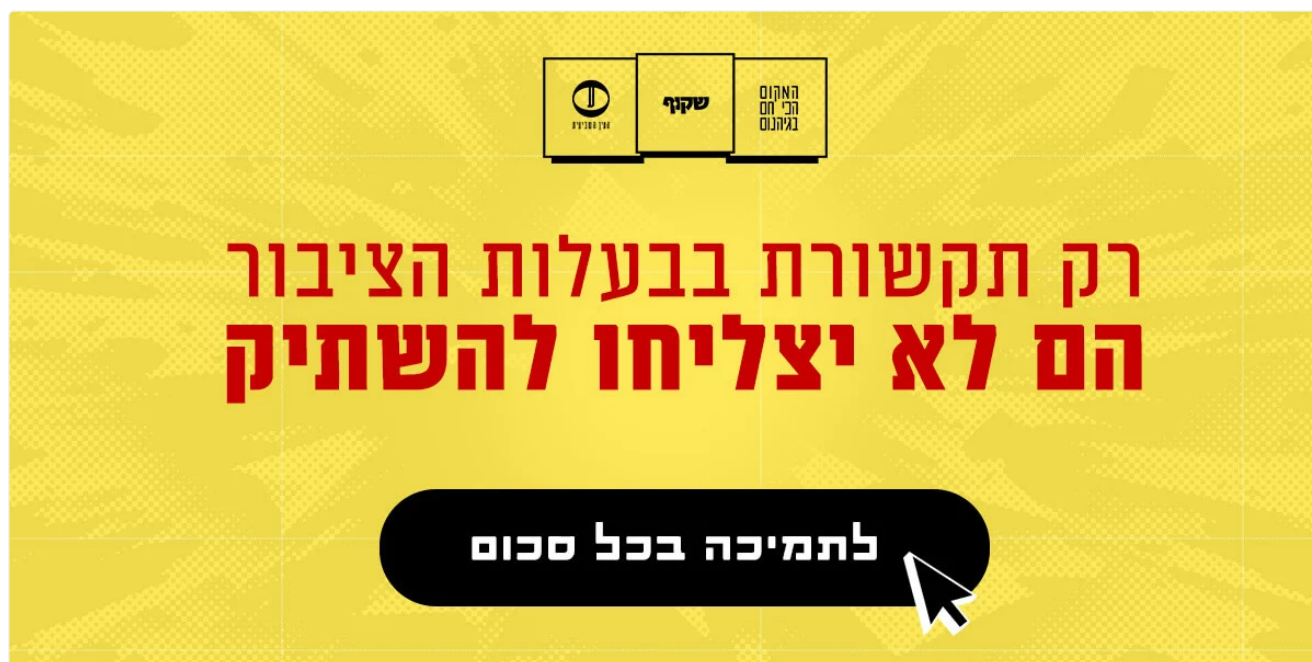
ESC

לתמיכה בעיתונות עצמאית חזקה
https://shakuf.co.il/join#join-form?
(utm_source=shakuf&utm_medium=strip_bottom&utm_campaign=evergreen_2025)

כלומר אם נחבר את סכום המשכורות של דרעי ויועציו, הציבור מימן סכום של 2.5 מיליון ש"ח משכורות ללשכה שתפוקת העבודה הפרלמנטרית שלה שואפת לאפס, ולא ברור בכלל מה עשו היועצים הללו כל השנתיים וחצי האחרונות בהקשר לעבודה פרלמנטרית.

בימינו סעיף 3 בחוזה שעליו חותמים יועצים קובע כי "היועץ מתחייב לסייע למעסיק במילוי תפקידו כחבר הכנסת בלבד, וחבר הכנסת מתחייב כי לא יטיל על היועץ מטלות לצרכים אחרים". כלומר, לדרעי שלושה יועצים שאמורים לסייע לו בעבודתו כחבר כנסת, מה שמעלה את השאלה המתבקשת מה היה עיקר עיסוקם בשנתיים וחצי האחרונות?

בטרם נצלול לעובדות ראוי לציין שמדובר בנתונים חריגים בכל קנה מידה השוואתי, וכמו כל מקרה קיצון גם המקרה של דרעי מחדד צורך להגדיר באופן ברור יותר מהי פעילות חברי הכנסת שאנו נדרשים לשלם להם עליה משכורת, להם ולצוותים שלהם.

[https://shakuf.co.il/join#join-form?](https://shakuf.co.il/join#join-form?utm_source=shakuf&utm_medium=in_article_banner&utm_campaign=evergreen_2024)

[utm_source=shakuf&utm_medium=in_article_banner&utm_campaign=evergreen_2024](https://shakuf.co.il/join#join-form?utm_source=shakuf&utm_medium=in_article_banner&utm_campaign=evergreen_2024)

(

הזמנים שניתן היה לבטוח במוסר העבודה של נבחרי ציבור, ובהנחה ששירות הציבור נמצא בראש מעייניהם, שייכים לעבר הרחוק, אולם החקיקה והרגולציה הקיימות לא הותאמו לשינוי.

נוכחות חברי הכנסת - פרולוג

תקנון הכנסת קובע שחברי כנסת מהשורה, כאלה שאינם מכהנים במקביל בממשלה, מחויבים להגיע ל-66% משיבות המליאה. מדובר במינימום נמוך מאוד של "ימי עבודה" בשנה. מספר ימי דיוני מליאה בשנה נע בין 90-100 ימים בלבד כיוון שהמליאה מתכנסת בדרך כלל שלושה ימים בשבוע בחודשי פעילות הכנסת, שיוצאת לשתי פגרות במהלך השנה, שאורכן 3 עד 4 חודשים. כלומר חובת ההגעה לכנסת בשנה של ח"כ מהשורה היא בסביבות ה-64 ימים בלבד.

לתמיכה בעיתונות עצמאית חזקה

[https://shakuf.co.il/join#join-form?](https://shakuf.co.il/join#join-form?utm_source=shakuf&utm_medium=strip_bottom&utm_campaign=evergreen_2025)

([utm_source=shakuf&utm_medium=strip_bottom&utm_campaign=evergreen_2025](https://shakuf.co.il/join#join-form?utm_source=shakuf&utm_medium=strip_bottom&utm_campaign=evergreen_2025))

לצורך ההשוואה, חובת ההגעה לעבודה של רוב הישראלים נעה סביב 250 ימי עבודה (תלוי בשנה).

ימי דיוני מליאה מהם נגזרת חובת המינימום (64 ימים) : 90-100 ימים בשנה.

ימי עבודה של אזרח מהשורה: סביבות 250 ימים בשנה.

בפועל הכנסת משאירה לחברי הכנסת 180-190 ימי עבודה בשנה שבהם אינם מחויבים להתייצב במשכן ויכולים לפגוש את הציבור או לעסוק בפעילויות אחרות כגון פעילות מפלגתית.

ואם לא די בכך, מוסדות הכנסת מתירים לח"כים הקלה משמעותית נוספת. המנגנונים בכנסת הבודקים את נוכחות הח"כים לצורך דיווח לוועדת האתיקה, בודקים רק אם חבר כנסת נכח במשכן בשעות בהן התקיים דיון במליאה ולא בודקים אם הוא נכח בכלל בדיון.

וכך, ח"כ יכול להגיע לכנסת לעשר דקות בזמן פעילות המליאה, להיכנס למזנון הכנסת, לקנות שתייה קלה, לחזור לרכב ולנסוע מהמקום בלי שעשה כל פעילות פרלמנטרית, ועדין מבחינת רישום הנוכחות שלו עבור ועדת האתיקה זה ייחשב כהגעה.

חריג באופן קיצוני

סעיף 13 בתקנון הכנסת קובע כי "חבר הכנסת יתמיד כמיטב יכולתו בהשתתפות בישיבות הכנסת ובישיבות הוועדות שהוא חבר בהן". סעיף 1א(4) בכללי האתיקה לחברי הכנסת קובע כי חבר כנסת "יהיה מסור למילוי תפקידיו בכנסת, ינהג בדרך ההולמת את מעמדו כחבר הכנסת ויעשה לטיפול אמן הציבור בכנסת".

גם בסיום כנס החורף במושב השלישי של הכנסת ה-25, כלומר בכנס החמישי, נוכחות דרעי במשכן הכנסת אינה עולה בקנה אחד עם המתחייב בתקנון ובכללי האתיקה.

כאמור, על חברי הכנסת מוטלת חובה להיות נוכחים בשני שליש מימי ישיבות המליאה בכנס, וכל החורג מהמספר המינימלי של הישיבות בהתאם לחוק, חייב בהסבר בפני ועדת האתיקה, לא רק לגבי החריגה האמורה אלא לגבי כלל ימי היעדרותו מישיבות הכנס.

מבין 69 ישיבות מליאה שהתקיימו בכנס החורף, דרעי הגיע רק ל-18 מהן (26%) כאשר המינימום הנדרש מחבר כנסת מהשורה כמו דרעי הוא 66% (46 ישיבות).

אחוז ההגעה של דרעי בכנס הנוכחי אינו נתון חריג עבורו. ממוצע ההגעה שלו מאז תחילת פעילות הכנסת בנובמבר 2022 עומד על 28% בלבד.

האם הנתון הזה חריג ביחס לנתוני ח"כים אחרים? מאוד חריג. ולא רק באופן נקודתי, אלא שמה שחסר תקדים בנתונים הוא התמשכות התופעה, וגם עוצמתה.

בכנסת קודמים ניתן היה להיחלץ בחברי כנסת שלא עמדו במינימום ההגעה הנדרש אבל אחוז הנוכחות של ח"כים לא היה גבוה במיוחד. ובכנסים למינימום, לא היה חריג. עכשיו, חריגה של ח"כים שלא עמדו במינימום הנדרש. אצל דרעי מדובר במצב קיצוני קבוע.

[https://shakuf.co.il/join#join-form?](https://shakuf.co.il/join#join-form?utm_source=shakuf&utm_medium=strip_bottom&utm_campaign=evergreen_2025)

ESC

14 שעות בממוצע בחודש

ואיך זה נראה בשעות? לפי אתר "זמן כנסת" ח"כ דרעי עבד בכנסת במשך שנתיים וחצי 431 שעות בלבד, מספר שאם מחלקים אותו ל-30 חודשי עבודה ומשכורות שקיבל דרעי, מקבלים ממוצע של 14 שעות עבודה בחודש עבור משכורת של 47,583 ש"ח.

בטבלת כמות שעות נוכחות בכנסת של כלל חברי הכנסת דרעי נמצא בתחתית, כשמתחת לדרעי ממוקם רק ח"כ עפיף עבד (ליכוד) שנכנס לכנסת רק לפני ארבעה חודשים.

כמות שעות הנוכחות בכנסת של רה"מ בנימין נתניהו למשל כמעט כפולה מזו של דרעי ועומדת על 791 שעות נוכחות, וזה לאדם שמשרתו כחבר כנסת היא חלקית, ומתפקד כראש ממשלה שעסוק שנה וחצי בניהול מלחמה.

הח"כ הראשון שנמצא מעל דרעי וכהן כהונה שלמה כשאינו חבר קואליציה הוא יו"ר האופוזיציה יאיר לפיד, שמחזיק בנתון של 1,171 שעות נוכחות, נתון נמוך אך עדיין כמעט פי שלוש מדרעי.

שיאן שעות הנוכחות בכנסת הנוכחית הוא ח"כ שמחה רוטמן שנמצא במקום הראשון עם 5,272 שעות נוכחות, פי 12 מח"כ דרעי.

כמעט ללא עשייה פרלמנטרית במשך שנתיים וחצי

קטגוריית "תפקידים בכנסת" בעמוד ח"כ דרעי – 0 תפקידים.

אך מעבר לנוכחות חבר הכנסת בשעות במשכן ובמליאה, ישנם פרמטרים נוספים המעידים על היקף העשייה שלו: הגשת הצעות חוק, הגשת שאילתות (דחופות, רגילות, ישירות), הגשת הצעות לסדר לדיון במליאה, הצבעות במליאה, נאומים במליאה, השתתפות בישיבות הוועדות, חברות בוועדות, ניהול ועדה, חברות בשדולות וניהול שדולות. כמעט בכל הפרמטרים הללו פעילותו של דרעי היא אפסית או שואפת לאפס, לכל אורך השנתיים וחצי של הכנסת ה-25, ועוד קודם לכן.

הצעות חוק: 1

מתחילת הכנסת הנוכחית ניתן למצוא רק הצעת חוק אחת שח"כ דרעי חתום עליה כמוביל – הצעת חוק הדיור הציבורי (<https://main.knesset.gov.il/activity/legislation/laws/pages/lawbill.aspx?> <https://shakuf.co.il/join#join-form?> (t=lawsuggestionssearch&lawitemid=2202302) (זכויות רכישה) (תיקון – הארכת תוקף) שהונחה על שולחן הכנסת בסוף מרץ 2023. מדובר בהצעת חוק מבורכת שמאחוריה כוונה לסייע לשכבות מוחלשות.

ביולי 2023 עלתה הצעת החוק לדיון במליאה, אולם דרעי לא טרח אפילו לעלות ולהציג את הצעתו כמקובל. במקומו עלה לדוכן חבר מפלגתו ינון אזולאי. "אני רוצה להודות ליושב-ראש התנועה הרב אריה דרעי, שעשה את כל המאמצים כדי שהחוק הזה יעבור", טען אזולאי מעל דוכן הנואמים כשדרעי לא עשה אפילו מאמץ להגיע לדיון.

החוק תקוע מאז בתהליכי החקיקה בוועדת הפנים. עד כה התקיימו לגביו שני דיונים בלבד, בקצב של דיון אחד בשבוע, שגם אליהם דרעי לא טרח להגיע.

ESC

לתמיכה בעיתונות עצמאית חזקה
<https://shakuf.co.il/join#join-form?>

(utm_source=shakuf&utm_medium=strip_bottom&utm_campaign=evergreen_2025)

מדובר בהצעת חוק הזוכה לתמיכה ממשלתית ושנטען כי דרעי עושה כל מאמץ כדי שתחוקק, אך גם אחרי שנתיים וחצי היא טרם עלתה אפילו להצבעה בקריאה ראשונה במליאה.

לשם השוואה וכדי שנבין מה יכולותיו של דרעי כשהוא באמת רוצה לקדם משהו – את הצעת "חוק דרעי 2" המושחתת, שמטרתה הייתה לאפשר את חזרת דרעי העבריין למשרת שר, לקח חודש וחצי בלבד כדי להביא למצב שבו תונח על שולחן המליאה, מוכנה לקריאה שנייה ושלישית.

מבחינה השוואתית, האם הגשת הצעת חוק אחת בשנתיים וחצי זה מעט? כן. עבור חבר כנסת מהשורה זה אפסי. הליך החקיקה, ובמיוחד החקיקה הפרטית, מהווה בישראל אחד מעמודי התווך של העשייה הפרלמנטרית.

בדיקה של אחד מחברי הכנסת הפחות חרוצים, יו"ר האופוזיציה יאיר לפיד, מעלה שהוא הגיש וחתום על 81 הצעות חוק בכנסת הנוכחית, וגם זה נחשב למעט. לדוגמה, ח"כ נעמה לזימי, אחת החרוצות במשכן הכנסת, חתומה על יותר מ-300 הצעות חוק שהגישה במשך כהונת הכנסת הנוכחית. ח"כ ינון אזולאי מש"ס, שנחשב גם הוא לאחד החרוצים, חתום עד כה על 223 חוקים.

הגשת שאילות: 0

בדיקתנו מעלה שהשאילתה האחרונה שהגיש ח"כ אריה דרעי הייתה בכנסת ה-19, בשנת 2014, לפני 11 שנים. אמנם ברוב התקופות דרעי כיהן כשר, ולשרים אסור להגיש שאילות, אולם בכנסת ה-24 הוא ישב על ספסלי האופוזיציה, וגם בתקופה זו לא טרח להשתמש ולו פעם אחת בכלי הפרלמנטרי החשוב.

הצעות לסדר: 0

גם ההצעה לסדר האחרונה שהגיש דרעי הייתה בשנת 2014 בכנסת ה-19.

חיפוש "אריה דרעי" בהצעות לסדר: האחרונה הונחה על ידו בכנסת ה-19 ב-2014.

השתתפות בוועדות: 0

לפי הנתונים באתר "זמן כנסת", דרעי לא השתתף ולו בישיבת ועדה אחת בכנסת ה-25. ועדות הכנסת הן המקום בו מתקיימת עיקר הפעילות הפרלמנטרית.

חברות בוועדות: 0

דרעי אינו חבר באף ועדה בכנסת ה-25, אף שהוא חבר כנסת רגיל מהשורה שאינו חבר ממשלה.

תפקיד יו"ר ועדה: אין.

דרכי

ESC

התמיכה בעיתונות עצמאית חזקה

https://shakuf.co.il/join#join-form?

(utm_source=shakuf&utm_medium=strip_bottom&utm_campaign=evergreen_2025)

השדולות שדרעי חבר בהן: 0

בכנסת ה-25 קיימות 226 שדולות שונות במגוון רחב של נושאים חשובים לקידום. ח"כ דרעי לא חבר באף אחת מהן.

נאומים במליאה: 3

מבין 280 ישיבות מליאה שהתקיימו בכנסת ה-25, ח"כ אריה דרעי עלה לבימת הנואמים רק שלוש פעמים לשאת דברים.

הח"כים "מהשורה" עושים את העבודה

מדדי הפרלמטר של "שקוף" לאורך שנים, כולל בכנסת הנוכחית, הצביעו על חברי הכנסת מש"ס, למעט דרעי, כעל חברי כנסת חרוצים ובעלי מדדי פעילות פרלמנטרית גבוהים בכל הפרמטרים כמעט. עשייתו הפרלמנטרית הכמעט אפסית של דרעי מצביעה על תפיסתו שלפיה שאר חברי הכנסת של הסיעה אמורים לעשות את כל העבודה עבורו, עבודה שכחבר כנסת מהשורה גם הוא אמור לקחת בה חלק מסוים.

הדבר היחיד שעושה דרעי זה בעיקר להגיע להצבעות במליאה שממש חייבים להגיע אליהם, כגון הצבעות תקציב חשובות, כיוון שזה הדבר היחיד שהח"כים האחרים לא יכולים לבצע עבורו מבלי לעבור עבירה פלילית של הצבעה כפולה.

הם עובדים, מבצעים את כל הנדרש מבחינת חקיקה, דיוני הוועדות, שאלות וכו', והוא תופס עצמו על תקן "מפקח-על ומרחוק" שבעבור עבודת הפיקוח מרחוק הוא מקבל משכורת מלאה.

מהו חבר כנסת?

בישראל, כמו בפרלמנטים אחרים בעולם, תפקיד חבר הפרלמנט מוגדר באופן מעורפל בלבד. הסיבה לכך היא גישה שרווחה בסוגיה זו מראשית הקמת הפרלמנטים במדינות הדמוקרטיות-ליברליות. לפי הגישה, ניתן לבטוח בנבחר הציבור שיעשה את המצופה ממנו, וגם קיים חשש שהגדרה ספציפית תגביל את יכולת העשייה שלו.

כמו כן בעבר רווחה הנחת היסוד שניתן לבטוח בציבור שיתגמל בחיוב או בשלילה נבחר ציבור חרוצים/עצלים.

אולם, בישראל לא קיימת בחירה ישירה של חברי הכנסת, כך שהיכולת של הציבור הרחב לתגמל ח"כ או להענישו כמעט ולא קיימת, וגם הבחירה המועטה שנשארה במרכזי מפלגות נגזרת מדילים וקבוצות לחץ מאורגנות שקולן שבו בדילים, לפחות ברובו.

מחקרה המקיף (<https://www.idi.org.il/books/26650>) של ד"ר שילה הטיס רולף משנת 2017, שפורסם בעברית בספר בהוצאת המכון הישראלי לדמוקרטיה, מצביע על העובדה שבהחלט ניתן, ואולי אפילו רצוי, להגדיר באופן ברור יותר את עיקרי תפקיד חבר הכנסת בישראל.

המדינה הקיצונית של דרעי מהווה אולי עדות לצורך הזה.

לתמיכה בעיתונות עצמאית חזקה

[https://shakuf.co.il/join#join-form?](https://shakuf.co.il/join#join-form?utm_source=shakuf&utm_medium=social&utm_campaign=evergreen)

הסכם 2025 • https://shakuf.co.il/join#join-form?utm_source=shakuf&utm_medium=social&utm_campaign=evergreen

ESC

• ומי (כמעט) לא בא? אריה דרעי: נוכחות הח"כים במושב הכנסת (<https://shakuf.co.il/54363>)

• התלונות מצטברות, אבל ועדת האתיקה של הכנסת בתרדמת כבר חודשים (<https://shakuf.co.il/52011>)

• בעקבות הפרסום ב"שקוף": פנייה לוועדת האתיקה נגד דרעי, ליברמן ועבאס (<https://shakuf.co.il/50819>)

ומה אפשר בכלל לעשות? הגורם האחראי בכנסת להטלת סנקציות על חברי כנסת הוא ועדת האתיקה, אולם זו פועלת באופן חלקי בכנסת ה-25, וגם זו הגדרה מתונה לתיאור המצב. בעיקרון ועדות אתיקה אמורות לדון בנתוני הגעות ח"כים בכנס שהסתיים. מנהלת הוועדה מניחה את הנתונים על שולחן הוועדה, כשמצופה שהדבר ייעשה בפתח הכנס שבא לאחריו.

אולם בכנסת הנוכחית, שבשבוע הבא ייפתח הכנס השישי שלה (כנס הקיץ במושב השלישי), ועדת האתיקה דנה עד כה רק בנתוני שני הכנסים הראשונים (נתוני 2022-2023) אך נמנעה מלדון בנתונים של הכנסים השלישי עד הרביעי.

בגין נתוני שני הכנסים הראשונים נענש דרעי באופן מינורי בלבד עם התראה שלא לחזור ולהיעדר, מה שלא קרה בפועל. האם החלטות עתידיות של הוועדה יחמירו יותר עם הח"כ ה"שקוף"?

מלשכת דרעי נמסר בתגובה: "יו"ר ש"ס ח"כ אריה דרעי יוזם ומוביל באופן אקטיבי עשרות הצעות חוק של סיעת ש"ס, בהן החוק להקמת רשות לאומית למלחמה בעוני, רפורמת חיסכון לכל ילד, חוקי הביטוח הלאומי לסיוע למילואימניקים, ועוד חוקים חברתיים רבים המאושרים פה אחד במליאת הכנסת, רבים מהם בנוכחותו.

"את הפעילות הפרלמנטרית הזו הוא מבצע מהכנסת, ממשרדי ש"ס, מביתו ומכל מקום שנדרש. כל זאת, בנוסף להשתתפותו בפורומים ביטחוניים מצומצמים ופעילותו למען שחרור החטופים. הניסיון לצייר מצג שווא כאילו הרב דרעי לא עובד כפרלמנטר – חוטא לאמת".

קבלו את הכתבות ראשונים בוואטסאפ (<https://chat.whatsapp.com/HNdnBTwsNrs9SeBwQgXcYZ>)

גרסת האודיו של הכתבה הוקלטה באולפני המרכז לתרבות מונגשת

מאת שבי גטניו

ESC

לתמיכה בעיתונות עצמאית חזקה
<https://shakuf.co.il/join#join-form?>
(utm_source=shakuf&utm_medium=strip_bottom&utm_campaign=evergreen_2025)